

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

BERRİN SANDIKÇI VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/5923)

Karar Tarihi: 23/2/2017

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

- Başkan** : Engin YILDIRIM
Üyeler : Celal Mümtaz AKINCI
Muammer TOPAL
M. Emin KUZ
Recai AKYEL
Raportör Yrd. : Ceren Sedef EREN
Başvurucular : 1. Numan ERSAK
2. Zerga GÜLÖZ
Vekili : Av. Özlem DÜNDAR
Başvurucular : 3. Berrin SANDIKÇI
4. Gülser BAHADIR
5. Mehmet EREN
6. Mehmet Refik ERSAK
7. Mehmet Şefik ERSAK
8. Necati EREN
9. Seher YILMAZ
10. Servet ERSAK
11. Süheyle ERGÜN
12. Süreyya KAVAK
13. Zeki EREN
Vekili : Av. Nalan ERSAN AMAK

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvurular 29/4/2014 tarihi ve sonrasında yapılmıştır.
3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.
4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.
5. 2014/15943 ve 2015/8274 sayılı bireysel başvuru dosyaları, konu yönünden hukuki irtibat nedeniyle 2014/5923 sayılı dosya üzerinde birleştirilmiştir.

6. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

7. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

8. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:

9. Başvurucular Numan Ersak, Mehmet Şefik Ersak, Mehmet Refik Ersak, Süreyya Kavak, Servet Ersak, Seher Yılmaz ve Süheyle Ergün'ün babalarının dedesi, başvuru Berrin Sandıkçı'nın dedesinin dedesi ve başvuru Gülser Bahadır'ın eşinin babasının dedesi olan muris Hamdan Ersak'ın, başvuru Mehmet Eren'in dedesi olan muris Halil Eren'in ve başvurucular Necati Eren ile Zeki Eren'in dedeleri olan muris Keleş Eren'in davacı; başvuru Zerga Gülöz'ün babası olan muris İsmail Bulut'un ise davalı sıfatıyla yer aldığı 14/10/1955 tarihinde Mardin Asliye Hukuk Mahkemesinde açılan tapu iptali ve tescil davasında yerel Mahkemece verilen karar Yargıtayca bozulmuş; bozmadan sonra Mardin Kadastro Mahkemesine devredilen dava yerel Mahkeme aşamasında derdest durumdadır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

10. Mahkemenin 23/2/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

11. Başvurucular, makul sürede yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

1. Başvurucu Gülser Bahadır Yönünden

12. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 46. maddesine göre Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunulması için başvuruya konu edilen ve ihlale yol açtığı ileri sürülen kamusal eylem veya işlemde başvurunun "kişisel olarak" ve "doğrudan" etkilenmiş olması gerekir (*Onur Doğanay*, B. No: 2013/1977, 9/1/2014, §§ 42-45).

13. Somut olayda başvuru Gülser Bahadır'ın yapılan nüfus kaydı sorgulamasında, başvuru formunda iddia edildiğinin aksine, şikâyet konusu yargılama sürecinde davacı olarak bulunan Hamdan Ersak'ın torununun oğlu olan mirasçısının eşi ve dolayısıyla mirasçısı olmadığı, anılan başvurunun başka bir şahısla evli olduğu ve eşinin vefat ettiği tespit edildiğinden, uzun sürmesi nedeniyle şikâyet ettiği davada mirasçı olarak taraf sıfatının bulunmadığı, dolayısıyla başvurunun ihlale neden olduğunu ileri sürdüğü kamusal işlem veya eylemden kişisel olarak etkilenmediği anlaşılmaktadır.

14. Açıklanan nedenlerle başvurunun, başvuru Gülser Bahadır yönünden diğer kabul edilebilirlik koşulları bakımından incelenmeksizin *kişi bakımından yetkisizlik* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Diğer Başvurucular Yönünden

15. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir nedeninin de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

16. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona

erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (*Güher Ergun ve diğerleri*, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

17. Başvuruya konu dava, başvuru sahiplerinin murislerinden intikalle takip etmekte oldukları bir uyuşmazlık olup bu yönüyle makul süre değerlendirmesi bakımından dikkate alınacak sürenin başlangıç anı, mirasçının yargılamaya katıldığı an değil somut olayda muris açısından değerlendirmeye esas alınan sürenin başlangıç anıdır (*Gülseren Gürdal ve diğerleri*, B. No: 2013/1115, 5/12/2013, § 51).

18. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvuru sahibinin yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (*Güher Ergun ve diğerleri*, §§ 41-45).

19. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 61 yıllık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

20. Açıklanan gerekçelerle, Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

21. Başvuru sahipleri, uzun süren yargılama nedeniyle taşınmazlarını kullanamadıklarını belirterek Anayasa'nın 35. maddesinde tanımlanan mülkiyet haklarının da ihlal edildiğini iddia etmişlerse de başvuru sahiplerinin makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiği yönünde yukarıda yer verilen tespitler ışığında, mülkiyet haklarının ihlal edildiği yönündeki iddialarının ayrıca değerlendirilmesine gerek görülmemiştir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

22. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Esas inceleme sonunda, başvuru sahibinin hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir..."

23. Başvuru sahipleri, manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

24. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

25. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvuru sahipleri Numan Ersak, Mehmet Şefik Ersak, Mehmet Refik Ersak, Süreyya Kavak, Servet Ersak, Seher Yılmaz, Süheyle Ergün ve Necati Eren'e ayrı ayrı net 570 TL; başvuru sahibi Mehmet Eren'e net 520 TL; başvuru sahibi Zeki Eren'e net 470 TL; başvuru sahibi Berrin Sandıkçı'ya net 300 TL ve başvuru sahibi Zerga Gülöz'e net 3.700 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

26. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç bedelinin başvuru sahipleri Numan Ersak ve Zerga Gülöz'e münferiden; 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan yargılama giderinin başvuru sahipleri Numan Ersak ve Zerga Gülöz'e müştereken; 226,90 TL harç bedeli ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.026,90 TL yargılama giderinin ise başvuru sahipleri Zeki Eren, Mehmet Şefik Ersak, Mehmet Refik Ersak, Süreyya Kavak, Servet Ersak, Seher Yılmaz, Süheyle Ergün, Berrin Sandıkçı, Mehmet Eren ve Necati Eren'e müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. 1. Başvurucu Gülser Bahadır yönünden başvurunun *kişi bakımından yetkisizlik* nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

2. Diğer başvurucular yönünden makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucular Numan Ersak, Mehmet Şefik Ersak, Mehmet Refik Ersak, Süreyya Kavak, Servet Ersak, Seher Yılmaz, Süheyle Ergün ve Necati Eren'e ayrı ayrı net 570 TL; başvurucu Mehmet Eren'e net 520 TL; başvurucu Zeki Eren'e net 470 TL; başvurucu Berrin Sandıkçı'ya net 300 TL ve başvurucu Zerga Gülöz'e net 3.700 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç bedelinin başvurucular Numan Ersak ve Zerga Gülöz'e MÜNFERİDEN ÖDENMESİNE; 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan yargılama giderinin başvurucular Numan Ersak ve Zerga Gülöz'e MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE; 226,90 TL harç bedeli ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.026,90 TL yargılama giderinin ise başvurucular Zeki Eren, Mehmet Şefik Ersak, Mehmet Refik Ersak, Süreyya Kavak, Servet Ersak, Seher Yılmaz, Süheyle Ergün, Berrin Sandıkçı, Mehmet Eren ve Necati Eren'e MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurusunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Mardin Kadastro Mahkemesine (E.1978/181) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 23/2/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Engin YILDIRIM

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ

Üye
Recai AKYEL